

DENİZLİ MADENCİLER VE MERMERCİLER DERNEĞİ YAYIN ORGANI

YIL 1 SAYI 1
MART-NİSAN-MAYIS 2005

Laodikeia

Stone

MARBLE

İZMİR TÜRKİYE

II. ULUSLARARASI DOĞAL TAŞ VE TEKNOLOJİLERİ FUARI
31 MART - 03 NİSAN

II. INTERNATIONAL
NATURAL STONE & TECHNOLOGIES FAIR
31 MARCH - 03 APRIL

2005

İZMİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

ufi
Approved
Event

Laodikeia

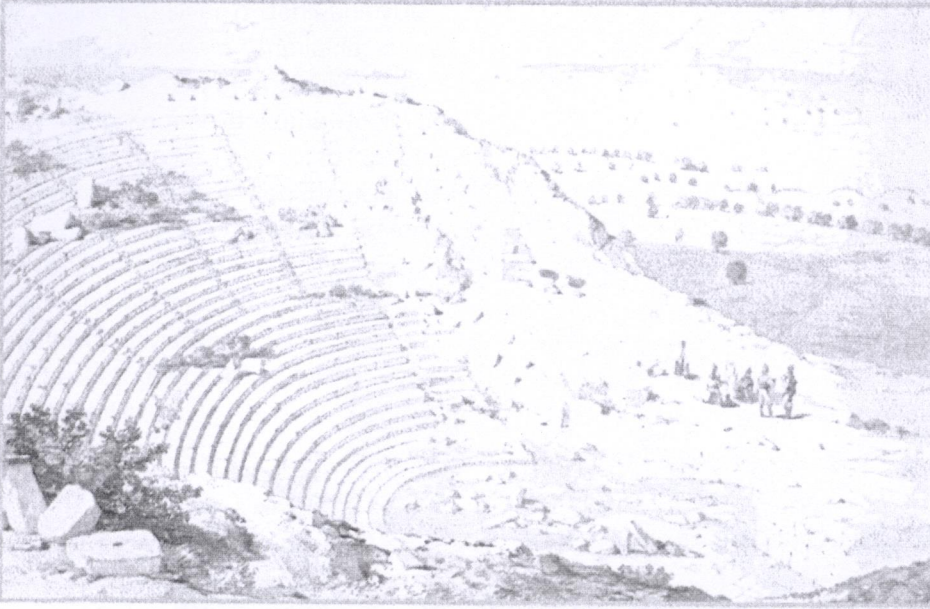
Denizli ilinin 6 km doğusunda, Eskihisar, Goncalı, Bozburun köyleri sınırları içinde kalan, Lykus (Çürüksu) Vadisi'nin en önemli antik kenti Laodikeia, Seleukoslar (Suriye) kralı, II. Antiochos tarafından, eşi kraliçe Laodike adına M.Ö. 3. yüzyılın ortalarında kurulmuştur. Antik kaynakların Hellenistik kentin kurulduğu alan-

da, önce Rhoas ve sonra Diospolis olarak adlandırılan kutsal bir köy yerleşiminin bulunduğundan söz etmesi, bu alanda daha eskiye giden kuruluşların varlığına işaret etmektedir. 2004 yılında kentin batısında kazı ekibince yapılan yüzey araştırmalarında, Klasik Dönem'e (M.Ö. 4.yy.) kadar inen seramiklerin tespit edilmesi, kent kuruluşu-

nun eskiye gittiğini göstermiştir. Bölgedeki Seleukos hâkimiyeti M.Ö. 190 yılında yapılan Magnesia Savaşı'na kadar devam etmiştir.

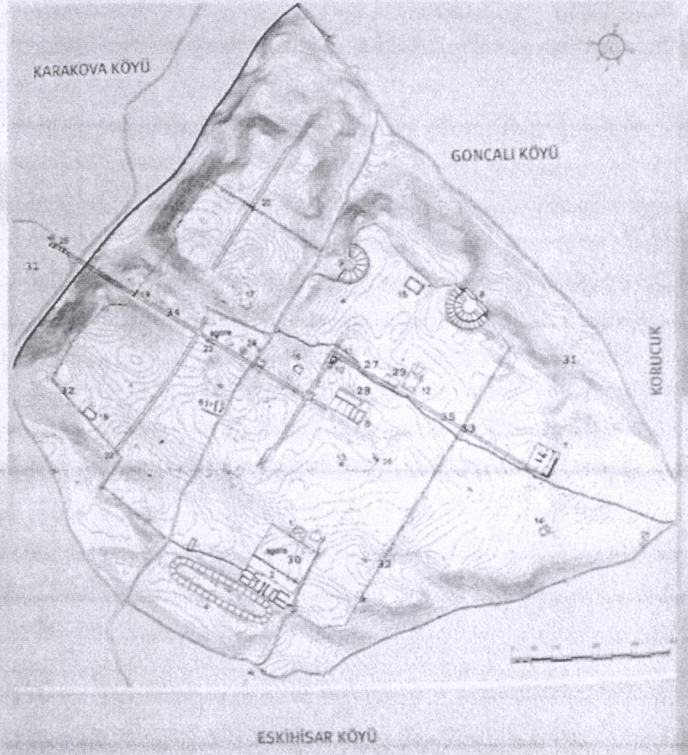
Laodikeia Antik Kenti ticarete ulaştığı mevki ile antik dünyada haklı olarak büyük bir ün sağlamıştır. Bu zenginliğin en büyük kaynağı, kentte yetiştirilen kuzguni renkli bir tür koyun ve bunların yününden sağlanan dokuma ürünleridir. Antik yazarlardan Strabon (XII 578) Laodikeia'da kuzguni siyah renkli ve çok yumuşak yünlü bir cins koyun yetiştirildiğini, bu koyunların yünlerinin Miletos'da (Balat) yetiştirilen koyunlarınkinden dahi üstün olduğunu, bu sayede Laodikeialıların büyük gelirler elde ettiklerini yazmaktadır. Antik yazar Vitruvius (VIII/3) ise bu koyunların yünlerinin yumuşak oluşunu içtikleri bölgenin çürük kokulu suyuna bağlamıştır.

Lykus Vadisi kentleri Laodi-

keia, Kolossai ve Hierapolis fabrikasyon tekstil üretiminde antik dünyada çok önemli bir üne sahip olmuşlardır. Antik dönemde Vadi kentleri aralarında bir birlik kurarak, ürettikleri tekstil ürünlerini Efes (Selçuk) limanına götürmüşler, buradan da gemilerle deniz aşırı ülkelere ihraç etmişlerdir. Laodikeia'da dokunan ve Trimita adıyla bilinen tunikler o denli ünlüydü ki kent bir dönem "Trimitaria" olarak anılmıştır. Lykus (Çürüksü) Vadisi'nde sadece dokuma değil, dönemin modasını yansıtan konfeksiyonculukta çok ileri gitmiştir. Bu açıdan Denizli'nin tekstil üretimindeki tecrübesi ve mallarının kalitesi, bin yıllara dayanan bir geçmişe sahiptir.

Laodikeia'da 2002 yılından itibaren Pamukkale

Doç.Dr. Celal ŞİMŞEK

Laodikeia Kazısı Başkanı,
Pamukkale Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü, Denizli
e-mail: csimsek@pau.edu.tr

Üniversitesi olarak yapılan kazı çalışmalarında kentte sadece tekstil değil, mermer ve traverten işçiliğinin de çok ileri gitmiş olduğu tespit edilmeye başlamıştır. Özellikle mi-

rısında meydana gelmiş olup, bu deprem sonunda Laodikeialılar, Denizli Kale İçi'ne yine Laodikeia adıyla taşınmışlardır. Çünkü deprem sonrasında Denizli'den 8 km.

anıtısal çeşme, meclis binası, sütunlu caddeler, İmparatorluk Tapınağı, 2 yuvarlak yapı, 2 su dağıtım terminali, su yolu ve 7 kilise olarak sayılabilir.

Laodikeia'da, Bakanlar Kurulu kararıyla, Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Cevat ŞİMŞEK başkanlığında kazı çalışmaları kalabalık bir ekiple sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda özellikle ızgara planda kurulan kentin merkezi alanında doğuya doğru uzanan Suriye Caddesi ve onun iki yanında yer alan yapıların kazılarının yapılması ve daha sonra bu yapıların ayağa kaldırılmaları amaçlanmaktadır. Ayrıca Batı Tiyatrosu'nun da kazısının yapılıp ayağa kaldırılması öncelikli hedefler arasındadır.

Devam etmekte olan Laodikeia antik kenti kazı çalışmalarında, bol miktarda kabartmalı mimari bloklar, heykel parçaları, yazıtlar, seramik ve sikkeler bulunmuştur. Bu buluntular bölge tarihi ve evrensel kültür mirası olan geçmiş uygarlıkların kalıntılarının ortaya çıkarılması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Laodikeia kazısı çalışmalarını artan bir şekilde; Kültür ve Turizm Bakanlığı, Denizli Valiliği, Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sanayi Odası Vakfı, Denizlili Sanayici ve İşadamları desteklemektedir. ■

mariye bağlı süslemeler ve heykel sanatı buluntuları, Barok üslupta ve kendine has bölgesel özellikleri yansıtır niteliktedir.

Laodikeia Hıristiyanlık âlemi için de çok önemli bir kenttir. İncil'de adı geçen yedi Anadolu kentinden birisi de bu kenttedir. Laodikeia, Anadolu'da yapılan en eski yedi kiliseden birine sahiptir. Kent M.S. 4. yüzyılda (belki M.S. 340 ya da 360) Hıristiyanlığın dördüncü evrensel meclisi öncesi, Frigya kentlerinin alacağı kararların ele alındığı toplantıya ev sahipliği yapmıştır. Bu açıdan kentin Geç Antik Çağ'dan itibaren önemli bir dinsel kimliği de vardır. Bu nedenle özellikle kente gelen ziyaretçilerin çoğunluğunu, hacı olmak isteyen turistler oluşturmaktadır.

Laodikeia, M.S. 494'deki büyük depremde tamamen yıkılmış ve bir daha toplanamamıştır. İkinci önemli deprem M.S. 7. yy.ın ilk ya-

boyunca kente su sağlayan hatlar bozulmuştur. Bunun da ötesinde ovanın ortasında yer alan kent sakinleri, önce Sasani ve daha sonra da Arap akınlarından korunmak içinde hem suları bol, hem de dağlara daha yakın olan Kale İçi'ne taşınmayı tercih etmişlerdir.

Laodikeia Hellenistik Dönem'de, Hippodomik (ızgara) planlı olarak tasarlanmıştır. Kentin imar faaliyetinde ise her dönemde meydana gelen yıkıcı depremlerin büyük etkisi olmuştur. Bu açıdan kentte, antik dönemde çok faal bir imar çalışmalarının var olduğunu söylemek mümkündür. Bugün Laodikeia içinde görülen yapı kalıntılarının hemen hemen tamamına yakını, Roma ve Erken Bizans Dönemlerine aittir.

Antik kent içindeki kalıntılar; stadyum, 2 tiyatro (batı ve kuzey), 4 hamam kompleksi, 3 agora (pazaryeri), 4 anıtısal şehir kapısı, 4

